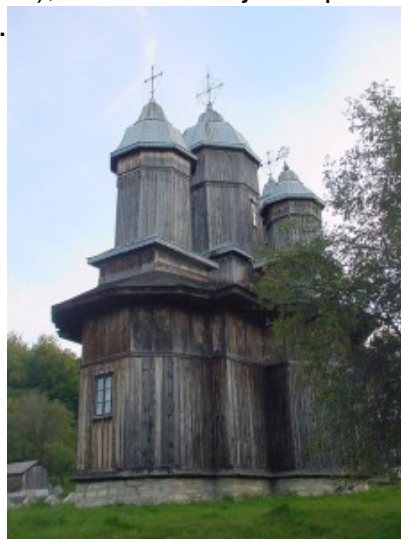

Manastirea Poiana Marului

„Din codrii Gavanelor iesim pe-ntinsoare de plaiuri, spre rasarit, pe sub «Gropile de aur» din Muntele Bisoca - Abrudul Buzaului -, lasam in urma sate, imprastiate pe vai, si locuri cu ostroave plutitoare si izvoare sarate ce-astern, pe unde trec, carari de zapada, si dupa vreo trei ceasuri de umblat tot pe locuri invalurate si pe sub franturi de dealuri descoperite, cotim la stanga si dam de mareata spintecatura a Ramnicului.

Valea se deschide ca o carte, pe malurile-i revarsate, de-o uimitoare inaltime, se-nfig gospodarii, casute rare, fanete-ngradite cu leaturi, fasioare de livezi prinse pe clinuri inguste, gata parcă sa porneasca si sa curgă toate in rapa. Aici, la capatul Bisocii, e Schitul (azi, mănăstire - n.r.) Poiana Marului (s.n.), ascuns in mijlocul padurii ce-mbraca pana jos malul drept al Ramnicului" (AL. Vlahuta).

Asezata la hotarul Buzaului cu Tara Vrancei, leagan si vatra romaneasca de poveste, „picior de plai" si „gura de rai" romanesc, manastirea a avut perioade de glorie, dar si de grele incercari. Acest asezamant monahal a fost ridicat in prima jumatate a veacului al XVIII-lea (1730-1733) de „Vasile staretul, cu cheltuiala neuitatului domn Constantin Voda Mavrocordat", staret cunoscut si pretuit in lumea monahala pentru trairea vietii sihastresti, pentru implicarea in viata monahilor din marile centre monahale buzoiene de care am vorbit pană acum, pentru invataturile sale neabatute de la dreapta credință ortodoxa. La inceput, sihastrise cu 12 monahi, „care traiau după randuiala Sfantului Vasile cel Mare si a Sfantului Munte, cu viață de obste infloritoare si pilduitoare", despre care se dusesese veste si despre care o insemnare de la Sfantul Munte nota ca „al doilea munte sfant se găseste la Poiana Mărului din Romania". Aici, de la staretul Vasile, gasit „fara prihana si neclintit in credinta pravoslavnica...", ca nimeni pentru invatatura lui să nu se

indoiasca" (mărturia a trei patriarhi: al Alexandriei, al Antiohiei și al Ierusalimului, la soborul de la București, 1749); aici, asadar, a auzit și Paisie Velickovschi de rugăciunea lui Iisus, pe care a practicat-o, apoi, toată viața cât a fost stareț la Neamtu. „Predicator al culturii”, cum îl numea N. Iorga, starețul Vasile a lăsat urme adânci în viața Bisericii Ortodoxe: „Rar îi este dat unei așezări monahale ca numai în o sută de ani să strălucească prin viața și activitatea viețuitoarelor ei și să lase urme atât de adânci în literatura bisericească, precum acest schit din Munții Buzăului” (pr. dr. Paul Mihail, în *Spiritualitate și istorie...*, p.356). Acestea sunt doar două din multele mărturii care dovedesc credința adevărată, rugăciunea neîntreruptă, munca susținută a monahilor de la Poiana Mărului pentru „a îmbogăți literatura bisericească română ... cu creații de pe pământul românesc” (aici s-au găsit 22 de manuscrise), iar acestea erau împletite cu îndeletniciri practice munca fizică pentru asigurarea hranei obștei acestei sfinte mănăstiri care, așa cum spunea Părintele Dumitru Staniloae, „are o importanță deosebită nu numai pentru Ortodoxia românească de pretutindeni, ci și pentru Ortodoxie în general”.

Cum va fi arătat schitul pe vremea ctitorului Vasile (Sfântul Vasile de la Poiana Mărului, conform Tomosului Patriarhal și Sinodal de canonizare - 1995), nu se știe, fiindcă toată sihăstria a ars în 1771. A fost refăcut între anii 1781-1784, având clopotnița, o biserică mare cu barne de stejar capturate cu scânduri, având hramul „Toți sfinții” (Tuturor Sfinților) și o biserică mică, tot din lemn, cu hramul „Năsterea Maicii Domnului”.

Viața monahală continua aici, jos, la „mareata spintecatură a Râmnicului” până la sfârșitul veacului al XIX-lea, stingându-se pe la 1893, așa cum mărturisea schimnicul Sofronie de la Găvanu la început de veac XX- „canta cucu la Poiana Mărului”.

În 1938, se reorganizează ca mănăstire de maici, dar războiul, apoi perioada ateist-comunistă cu detestatul decret 410/1959, reduceau viața monahală a schitului la o singură persoană care a purtat de grijă, până în 1990, celor rămase acolo.

Creștinul care vine astăzi la Poiana Mărului rămâne plăcut surprins să găsească aici trei biserici și un complex mănăstiresc ce se dezvoltă văzând cu ochii.